

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)

Bolu Abant İzzet Baysal University Journal of Faculty of
Education

2024, 24(3), 1791 – 1812. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2024.-1352699>

Öğretmen Eğitiminde Ses Eğitimi ve Diksiyon

Voice Training and Diction in Teacher Education

Elif DOĞRU¹ ID, Zafer DOĞRU² ID

Geliş Tarihi (Received): 30.08.2023

Kabul Tarihi (Accepted): 03.07.2024

Yayın Tarihi (Published): 15.09.2024

Öz: Bu çalışmanın amacı, Ses Eğitimi ve Diksiyon (SED) dersinin öğretmenlik mesleği için gerekliliğini ve öğretmenlik mesleğine katkısını ortaya koymaktır. Betimsel tarama modelinde bir çalışma olup, 2016-2017 akademik yılında öğrenim görmekte olan, SED dersi alan öğrenciler ile SED dersini henüz almamış öğrenciler çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Çalışmada 538 öğrencinin gönüllü olarak katıldığı veriler değerlendirilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen "Ses Eğitimi ve Diksiyon Dersi Tutum Ölçeği" (SEDDTÖ) ve bilgi formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde yüzde ve frekans tabloları ile çoklu grup karşılaştırmalarında Kruskal-Wallis H testi ve ikili karşılaştırmalarda Mann-Whitney U testleri kullanılmıştır ve anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınmıştır. Bulgulardan bazıları, genel olarak ($n=538$) Ses Eğitimi ve Diksiyon dersi ile ilgili olarak öğrencilerin %71,6'sı zorunlu ders olması, %63,8'i bir dönem okutulması ve %63,8'i eğitimlerinin birinci yılında okutulması gerektiğini belirtmişlerdir. SED dersini almamış öğrenciler, alan öğrencilere göre bu dersin mesleğe olan katkısına daha fazla katılmaktadırlar. Bu dersi daha önce almış olan öğrenciler, almamış öğrencilere göre daha fazla gerekli görmekteydir. Sonuç olarak, ses eğitimi ve diksiyon, prozodi ve tonlama konularında iyi yetişmiş öğretmenlerin bu becerileri öğrencilerine de kazandırabileceği düşünülmektedir. Gerek öğretmen adayları gerekse öğretmen adayı olmayan lisans öğrencilerinin olumlu görüşleri dikkate alınarak, öğretim programlarında önerilen değişiklikler yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Ses Eğitimi, Tonlama, Telaffuz, Prozodi, Öğretim Programı.

&

Abstract: The study aims to demonstrate the need for and the contributions of the course of Voice Training and Diction (VTD) in the teaching profession. Using descriptive research methodology, the study group consisted of students that had already completed the course of VTD, and those that had not yet taken the course in the 2016-2017 educational year. Data was compiled from a total of 538 students voluntarily participating in the study, for which an information form and "the Attitude Scale for the Course of Voice Training and Diction (ASCVTD)" created by the researcher was used. Data analyses were conducted through percentage and frequency tables, Kruskal-Wallis H Test for multiple group comparisons, and Mann-Whitney U Test for binary comparisons, with a designated significance threshold of $p < 0.05$. The results showed that the majority of the study participants stated that VTD should be made compulsory for all teaching departments (71.6%), VTD should be provided for at least one semester (63.8%), and VTD should be included in the curriculum of the first year of teacher training (63.8%). While participants not having taken the course tended to agree more with the professional contributions of the course, those that had already taken the course agreed more with the professional necessity for this course. The findings of the study point to the fact that teaching professionals well-trained in voice, diction, prosody, and intonation may convey these skills to their students better. The positive views of both prospective teachers and those studying in departments other than teaching that participated in the present study in terms of the contributions of this course to the verbal skills of teachers may be taken into account in the creation of curricula.

Keywords: Voice Training, Intonation, Pronunciation, Prosody, Teaching Curricula

Atıf/Cite as: Doğru, E. & Doğru, Z. (2024). Öğretmen eğitiminde ses eğitimi ve diksiyon. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3), 1791-1812. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2024.-1352699>.

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethik: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University– Bolu

*Bu çalışma 2016 yılında Muğla'da yapılan 2. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresinde, "Ses Eğitimi ve Diksiyon Dersi Alan Öğrenciler ile Bu Dersi Almayan Öğrencilerin Ses Eğitimi ve Diksiyon Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" başlığı ile yazarlar tarafından özet sözel bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Dr. Öğr. Üyesi Elif DOĞRU, Hitit Üniversitesi, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Müzik Bölümü, elifdogru@hitit.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4789-3219

² Sorumlu Yazar: Doç. Dr. Zafer DOĞRU, Hitit Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, zaferdogru@hitit.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8902-0301

1. GİRİŞ

Öğretmenlik mesleği için iletişim oldukça önemlidir, öğretmenlerin öğretmenlik mesleği ile ilgili işleri yaparken kullandıkları en önemli enstrüman dildir. Dil insanlar arası iletişimi sağladığı gibi öğretmen ve öğrencileri arasındaki iletişimde en önemli araçlarından birisidir. Dil; konuşma, ses ve sesin kullanımı ile ilgilidir. İlgili dersin kazanımlarının davranışa dönüşmesinde önemli etkileri vardır. Öğrencilerin ilgilerini canlı tutmak, anlatılanların öğrenciler tarafından tam ve amacına uygun şekilde anlaşılmasını sağlamak, öğrencilerin gelecekteki iş yaşantılarında veya sosyal rolleri gereği yaşam becerisi olarak etkili konuşabilmeleri gibi beceriler sıralanabilir. Bu bakımdan ses eğitimi ve diksiyon öğretmen eğitiminde üzerinde önemle durulması gereken bir etkinlik alanıdır.

Günümüze gelinceye kadar ülkeler eğitim sistemlerini gözden geçirmişlerdir. 2000'li yıllarda, başta ABD olmak üzere pek çok gelişmiş ülke, öğretmen yetiştirme sistemini ve öğretmenliği yeniden gözden geçirmeye başlamış, yenilik adımları atma çabası içerisine girmişlerdir. Bu gözden geçirme ve yenilik girişimlerinin temel gerekçesi ise 21. yüzyılda öğretmenliğin giderek daha fazla önem kazanacağı beklentisidir (Baskan, 2001). Dünyadaki gelişmeler ve değişimler ve beklentilere bağlı olarak ülkemizde de yenilik çabalarının olduğu görülmektedir. Bu çabalardan birisi de Yükseköğretim Kurulunun (YÖK) 2018 yılında öğretmenlik lisans programlarını güncellemesidir (YÖK, 2018). Programlardaki değişiklik, değişen ihtiyaçları karşılayabilmek ve zamanın şartlarına uygun yeterliklere sahip öğretmenler yetiştirme ihtiyacının bir sonucu olarak görülebilir. Öğrencilerin öğrenmelerini kalıcı ve istendik şekilde değiştirmek nitelikli ve yeterlikleri tam öğretmenlerle mümkün olabilir. Öğretmenlerin rolleri ve sorumlulukları değişen politikalara, sosyoekonomik ihtiyaçlara, öğrenci profillerine ve onların ihtiyaçlarına göre değişmektedir, öğretim programlarının güncellenmesi de bunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Sesin uygun şekillerde kullanılması ve yönetilmesi iletişimi olumlu yönde etkiler. Ergun (2015) çalışmasında, İsviçre programlarında konuşma eğitimi dersi bulunduğunu ve konuşma sanatı, ses eğitimi, söz sanatı veya diksiyon gibi derslerin Türkiye'deki sınıf öğretmeni yetiştirme programlarında olmadığını dolayısıyla bu derslerin öğretim programlarına eklemesini önermektedir. Bunun konuşma becerilerine yardımcı olacağını ortaya koymuştur. Öğretim programlarına yapılacak bu eklemelerin dolaylı olarak öğretmenlerin iletişim becerilerinin gelişmesine de yardımcı olabileceği düşünülmektedir. İletişim kurma becerisi, öğretmen adaylarının %19,5'ine göre olması gereken becerilerdendir. (Ubuz & Sarı, 2009).

Etkili öğretmenlik 6 boyutta ele alınabilir, bunlar; mesleki bilgi, öğretim becerileri, öğrenci ilişkileri, sunuş becerileri, sınıf yönetimi ve kişisel nitelikler ve tutumlardır. Öğretmen adaylarının etkili sunuş, sınıf yönetimi gibi alanlarda da gerekli becerileri bizzat uygulama yaparak ve kendi performansları hakkında geribildirimler alarak geliştirebilmelerine olanak sağlanması gerekmektedir (Karakelle, 2005). Sesin uygun kullanılması sunuş becerileri ile ilgilidir ve öğretmenlik mesleğinde anahtar role sahiptir. Ses eğitimi ve diksiyon dersinin kazanımları branş farkı gözetmeksizin her öğretmen adayı için önemlidir.

Avrupa'daki yeni eğitim reformu projelerinin ve özellikle de hizmet öncesi ve hizmet içi öğretmen eğitiminin çözmesi gereken başlıca sorunlar bulunmaktadır. Toplumlar değişiyor ve yeni öğretmenleri geleceğin zorluklarıyla yüzleşmeye hazırlamak için öğretmen eğitimi programlarının yeniden şekillendirilmesi gerekiyor. Bu zorluklardan bazıları; öğretmenlerden talep edilen yeni sorumluluklar, okul dışı kurumların engelleyici etkileri, kitle iletişim araçları ve yeni ve ilginç öğrenme imkanları, çok kültürlü yapılar, öğretimde tartışmalar ve çelişkiler, eğitimin toplumsal değerindeki değişim, öğretmene karşı toplumsal yargı (eğitimin genel olarak eleştirilmesi), öğretmenin sosyal statüsü, öğretim programlarının iyileştirilmesi ihtiyacı, okul ihtiyaçları ve kaynaklar arasındaki uyumsuzluk, sınıfta ve okulda disiplin sorunları ve son olarak öğretmenin aşırı iş yüküdür (Eacute & Esteve, 2000). Bunlar Avrupa ülkelerinin de tartıştıkları konulardır, muhtemelen her ülkenin sözü edilen konularla ilgili farklı açıklamaları da olabilir. Öğretim programlarında farklı ve etkili standartların oluşturulması, öğretmen eğitimi standartlarının değişmesine sebep olabilir. Böylece öğretmenlerin mesleki yeterliklerine olumlu katkılar sağlanabilir. Dil, konuşma becerileri eğitimin dikkat çekilmeyen ama en önemli ve anahtar role sahip olan becerilerdendir.

Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü (OECD) tarafından 2003 yılında yapılan Uluslararası Öğrenci Performansı Değerlendirme Programı (PISA/Programme for International Student Assessment) araştırmasında ortaya çıkan sonuçlardan bazıları ilgi çekicidir. Etkili öğrenmenin önünde daha az sıklıkla dile getirilen engeller arasında personelin değişime direnmesi (%26), öğrencilerin tam potansiyellerine ulaşmaya teşvik edilmemesi (%23) gibi sorunların varlığına işaret edilmektedir (OECD, 2004). Öğretmenlerin, öğretme davranışlarının, tutumlarının ve öğrencileri ile olan etkileşimlerinin öğrenmede etkili olduğu, öğretmen sayısının yetersiz olması ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısının fazla olmasının da öğrenmeyi engellediği ortaya konulmuştur. Bunun yanında, nitelikli öğretmen eksikliğinin de önemli olduğuna dikkat çekilmiştir. Okul idarecileri nitelikli öğretmen arayışı içinde olduklarını belirtmişlerdir. Etkili konuşma, iletişim ve dinlenebilir bir öğretmen olmak önemli bir öğretmen niteliği olarak değerlendirilebilir. Ses eğitimi ve diksiyon dersleri bu niteliği sağlamada bir role sahip olabilir.

Öğrenci başarısında (program hedeflerini gerçekleştirme düzeyinde) öğretmenlerin etkisi ve önemi oldukça fazladır, öğretmenlerin nasıl yetiştirildiği bu başarıda önemli anahtar role sahiptir. Öğrencilerin kalitesi ve yetiştirme düzeyi doğrudan öğretmenlerin yetiştirme düzeyine bağlıdır (Mentiş Taş, 2004) öğretmenlerin yeterliklerinin artmasıyla toplumun ihtiyaç duyduğu daha nitelikli öğrenciler yetiştirilebilir. Öğrenci başarısında öğretmen kalitesi (nitelikleri), öğretmen ücretleri, hayat pahalılığı veya kalabalık sınıf gibi değişkenlerden daha fazla etkilidir. Sertifikalı öğretmen olma ile öğrenci başarısı arasında da ilişkiler bulunmaktadır (Darling-Hammond, 2000). Öğretmen niteliğini artırmaya yönelik atılan adımların olumlu çıktılar üreteceği düşünülebilir. Nitelikli öğretmen yetiştirmenin ilk adımı gereksinim duyulan öğretmenin yeterliklerini belirlemektir. Ses tonunu etkili kullanma bunlardan birisidir. Öğretmenler, öğrenme-öğretme sürecine ilişkin mesleki yeterlikler alanında yer alan “ses tonunu etkili kullanma” ifadesine çok katılmaktadırlar (Karacaoğlu, 2008).

Öğretmenin kazanması gereken yeterlikler genel olarak; öğretmenlik meslek bilgi ve becerisi, konu alanı bilgisi ve genel kültürle ilişkilidir (Alkan, 2000; Erden, 2007; Oğuz, 2009). Öğretmenlik meslek bilgisi ve becerilerine, yenilenen öğretim programlarındaki karşılığı ile meslek bilgisi yeterlik alanında öğretmen adaylarına ses eğitimi ve diksiyon konusunda bir nitelik kazandırmak öğrenci başarısında etkili olabilir. Örneğin, Fransızca öğretmenlerinin konuşma becerilerini ölçen bir testin, öğrencilerin konuşma ve dinleme başarıları ile anlamlı bir korelasyona sahip olduğu bulunmuştur (Carroll, 1975). Öğretmede bulunması gereken mesleki niteliklerden birisi de etkili iletişim kurma becerisidir (Demirel, 2021). “Öğretmen adaylarının kendi dillerinde etkili bir iletişim becerisine sahip olmaları amaçlanmıştır. Etkili iletişim becerisi her öğretmen için vazgeçilemez öneme sahiptir. Gerek yazılı gerekse sözlü iletişimde öğretmenin okul ve sınıf ortamına iyi bir model olması beklenir. Bu beceriye sahip öğretmenin sınıf içi öğretimde daha etkili olacağı açıktır. Dili kullanma becerisinin aynı zamanda etkili düşünmeyi ve öğrenmeyi önemli ölçüde belirlediği dikkate alınır, öğretmenlikte anadilin düzgün, doğru, akıcı ve etkili kullanımının ne derece önemli olduğu ortaya çıkar” (YÖK, 1998). Dolayısı ile öğretmen adaylarının işe yerleştirilmelerinde, konuşma, tonlama, vurgu ve akıcılık gibi iletişimde önemli rolü olan birtakım becerilerin test edildiği bir ölçüt kullanılabilir. Öğretme ve öğrenme bir bakıma iletişim süreci sonunda gerçekleşir. İletişim kurma becerisi de bir öğretimde olması gereken önemli becerilerden birisidir, çünkü öğrenme ve kalıcı davranış değişikliklerini yaratabilmek için öğretmenlerin fikirleri ve bilgileri (ders içeriklerini) sunarken ortaya koydukları öğretim süreci performanslarının ancak sağlıklı bir iletişim sonucunda ortaya çıkabileceğini söylemek mümkündür.

Öğretmenlerin (branş fark etmeksizin) seslerini (konuşmalarını) kullanma biçimleri iletilerin öğrenciler tarafından alınmasını ve anlaşılır kılmasını sağlar ve bu eğitimin her iki aktörü (öğretmen ve öğrenci) içinde oldukça önemlidir. Açık ve kolay anlaşılabilir bir dil kullanmaları öğretmenlerin iyi bir iletişim kurabilmeleri için gereklidir (Demirel, 2021). Öğretmenin duygu ve düşüncelerini öğrencilerine sözlü ya da yazılı olarak sunması anlatma becerileriyle gerçekleşmektedir. Bu becerilerden birisi de konuşmadır. (Aktaş & Gündüz, 2021). İletişim bu yolla kurulur. Özbay (2005) anlama (okuma-dinleme) ve anlatma

(konuşma-yazma) becerilerinin dil sanatları olarak adlandırıldığını ve bir bütün olarak geliştirilmesi gerektiğini ortaya koyarak, sözlü iletişim olarak da adlandırılan konuşmanın, insanların yaşamlarını önemli ölçüde etkilediğini ve güzel konuşma, anlaşılır olma ve sesi etkili kullanmanın başarılı iletişimin kurulmasında anahtar işlevi olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmenin dili etkili kullanamaması, öğrencilerin yanlış anlamalarına, öğrenme eksikliklerine neden olabilir ve bu durum, öğrencilerin performanslarını olumsuz yönde etkileyebilir. Öğretmenin, anlatma becerilerinin geliştirilmesi de gerekmektedir (Oğuz, 2009) .

Öğretmenler ders ortamında öğrenme-öğretme sürecinin aktörleri olarak sürekli iletişim halindedirler ve iletişim halinde olmak, öğretmenlik mesleği için aranan bir özelliktir. Öğretmenler, ses tonları, seslerinin yüksek ya da alçak oluşları, akıcı ve anlaşılır konuşmaları ile öğrenme-öğretme sürecini yönetirler. Zaman zaman işin içerisine jestleri ve mimikleri de katarak öğrencilerine faydalı olma çabası içerisinde olurlar. Sesi kullanmak, özellikle de etkili kullanmak, birtakım kuralları ve ilkeleri anlamış ve beceri haline getirmiş olmakla mümkün olabilir.

Bir ders ortamında, (öğrenme-öğretme süreci içerisinde) öğretmenler; konuşma hızı, ses tonu, jest ve mimikler aracılığı ile konuşmalarını etkili hale getirebilirler. Etkili konuşma becerileri de onların başarılarına (yürütülen programın hedeflerine ulaşma düzeyi açısından) önemli ölçüde katkı sağlar. Bu bakımdan konuşma becerileri ile ilişkili olduğu düşünülen ses eğitimi ve diksiyon dersleri, bu becerilerle ilgili birtakım ilkelerin öğrenilmesini ve uygulanmasını sağlayabilir.

1.1. Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın amacı, Ses Eğitimi ve Diksiyon (SED) dersinin öğretmenlik mesleği için gerekliliğini ve öğretmenlik mesleğine katkısını ortaya koymaktır.

1.2. Araştırmanın önemi

Eğitim sistemleri, bilgi ve becerileri teşvik ederek, genç yetişkinlerin okul dışında da öğrenmeye devam etme kapasitelerini ve motivasyonlarını güçlendirerek, öğrencilerin mesleki gelişimleri için güçlü temeller atmalıdır. Ses eğitimi ve diksiyon dersinin öğretim programlarına eklenmesi ve öğretim programlarının güncellenmesi konusunda kanıtlar ortaya koyması açısından, öğretmen adaylarının ve diğer lisans eğitimi alan öğrencilerin konuşma ve iletişim becerilerine katkı sağlaması bakımından bu çalışma önemlidir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Betimsel tarama modelinde bir çalışmadır.

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

2016-2017 akademik yılında öğrenim görmekte olan öğrenciler, Giresun Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Bölümü öğrencileri (Seçmeli SED dersi alan öğrenciler) ile Hitit Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri (SED dersini henüz almamış öğrenciler çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışma grubuna yönelik betimsel bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Çalışma Grubunun Özellikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
SED dersi alan öğretmen adayları	93	73,8	33	26,2	126	100
SED dersi almayan öğretmen adayları	38	48,7	40	51,3	78	100
Öğretmen adayı olan öğrenciler (Toplam)	131	64,2	73	35,8	204	100
Öğretmen adayı olmayan öğrenciler	125	37,4	209	62,6	334	100
Toplam	256	47,6	282	52,4	538	100
SED dersi almış olan öğrenciler	93	73,8	33	26,2	126	100
SED dersi almamış olan öğrenciler	163	39,6	249	60,4	412	100
Toplam	256	47,6	282	52,4	538	100

Tablo 1. 'in Devamı
Çalışma Grubunun Özellikleri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Sınıf Öğretmenliği Bölümü	93	73,8	33	26,2	126	100
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü	38	48,7	40	51,3	78	100
Antrenörlük Eğitimi Bölümü	55	35,7	99	64,3	154	100
Spor Yöneticiliği Bölümü	54	36,0	96	64,0	150	100
Spor Yöneticiliği Bölümü (İÖ)	16	53,3	14	46,7	30	100
Toplam	256	47,6	282	52,4	538	100
I. Sınıf	78	52,0	72	48,0	150	100
II. Sınıf	40	33,6	79	66,4	119	100
III. Sınıf	19	24,4	59	75,6	78	100
IV. Sınıf	119	62,3	72	37,7	191	100
Toplam	256	47,6	282	52,4	538	100

Çalışma grubunun %47,6'sı kadın ve %52,4'ü erkeklerden oluşmaktadır. Çalışma grubunun %23,4'ünü SED dersini alan öğrenciler oluştururken %76,6'nı bu dersi daha önce almamış olan öğrenciler oluşturmaktadır. Öğretmen adayı olmayan öğrencilerin çalışma grubuna oranı %62,1'dir. Bölümlere göre oranlara bakıldığında %28,6'nın antrenörlük eğitimi bölümü öğrencileri, sınıf düzeylerine göre bakıldığında ise %35,5'inin dördüncü sınıf düzeyinde olduğu görülmektedir (Tablo 1).

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Çalışmada araştırmacı tarafından geliştirilen "Ses Eğitimi ve Diksiyon Dersi Tutum Ölçeği" (SEDDTÖ) (Doğru, 2023) ve bilgi formu kullanılmıştır. Ölçek "Pamukkale Üniversitesi I. Uluslararası Sanat Eğitimi Sempozyumu"nda sözel bildiri olarak sunulmuştur (Doğru, 2017). Geliştirilen ve 8 maddeden oluşan ölçeğin güvenirlik katsayısı Cronbach's Alpha $\alpha=0,878$ 'dir. Ölçek 8 maddeden oluşmaktadır. Ses Eğitimi ve Diksiyon Dersinin gerekliliği (3 madde) ve Ses Eğitimi ve Diksiyon Dersinin mesleğe olan katkısı (5 madde) olmak üzere iki boyutludur. Ölçek tek boyutlu olarak da genel tutumu ölçmek için kullanılabilir. Ölçeğin gerçek aralıkları; 1-1,80 hiç katılmıyorum, 1,81-2,60 katılmıyorum, 2,61-3,40 orta derecede katılıyorum, 3,41-4,20 katılıyorum, 4,21-5,00 tamamen katılıyorum şeklindedir. Ölçek ile ilgili yapılan analizler bundan sonraki bölümde yer almaktadır. Çalışmada, "Ses Eğitimi ve Diksiyon" (SED) dersi alan (n=126); Giresun Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü, (veriler, Doğru'nun (2017) çalışmasında toplanmıştır ve bu çalışmada da kullanılmıştır) ve SED dersini henüz almamış olan Hitit Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü ile aynı üniversitenin Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümleri Öğrencilerinden (n=412) gönüllü katılım sağlayan geçerli formlar değerlendirilmiştir.

2.3.1. Ses eğitimi ve diksiyon dersi tutum ölçeği geçerlik ve güvenilirlik analizler

Tablo 2.

Güvenirlilik Analizleri

	Madde Sayısı	Ölçek α^*	Ölçek α^{**}
SED Dersinin Gerekliliği	3	0,910	0,859
SED Dersinin Mesleğe Katkısı	5	0,863	0,884
Toplam	8	0,878	0,899

*Doğru, (2023); **Mevcut çalışma

Gerek önceki çalışmada gerekse bu çalışmada güvenilirlik düzeyleri yüksektir (Tablo 2).

Verilerin faktör analizine uygunluğunu test etmek amacıyla yapılan KMO ve Bartlett's Testi istatistiksel olarak anlamlı olduğundan verilerin faktör analizine uygun olduğu görülmektedir (Tablo 3).

Tablo 3.

KMO ve Bartlett's Testi

		Doğru, (2023)*	Mevcut Çalışma
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0,804	0,871
Bartlett's Test of Sphericity	<i>Approx. Chi-Square</i>	674,684	2694,166
	<i>df</i>	28	28
	<i>P</i>	0,000*	0,000*

*p<0,001.

Yapılan faktör analizi sonucunda 2 boyutlu bir yapıyı önceki çalışmada (Doğru, 2023) olduğu gibi desteklemektedir. Açıklanan toplam varyans ve başlangıç özdeğerleri Tablo 4'te yer almaktadır

Tablo 4.

Başlangıç Özdeğerleri ve Açıklanan Toplam Varyans

Maddeler	Doğru, (2023)			Mevcut Çalışma		
	Toplam	Varyans %	Toplam Varyans %	Toplam	Varyans %	Toplam Varyans %
1	4,363	54,535	54,535	4,719	58,993	58,993
2	1,514	18,931	73,466	1,109	13,866	72,859
3	0,658	8,221		0,555		
4	0,519	6,484		0,485		
5	0,399	4,989		0,420		
6	0,288	3,598		0,316		
7	0,172	2,156		0,268		
8	0,087	1,084		0,128		

Geçerlik güvenilirlik çalışmasında çıkan sonuçlara (Doğru, 2023) yakın sonuçlar ortaya çıkmıştır, iki faktörün toplam varyansın %72,859'unu açıkladığı görülmektedir. Her iki faktör de birden büyük değer almıştır, bu da kendisinden daha fazla bilgi içerdiğini göstermektedir. Çalışmada kullanılan ölçek geçerli ve güvenilir bir ölçektir.

2.4. Verilerin analizi

Çalışmada verilerin değerlendirilmesi sırasında hangi istatistiklerin kullanılacağı konusunda karar vermek için verilerin normal dağılıma uygunluğu test edilmiştir. Yapılan Shapiro-Wilk istatistiği sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği görülmektedir (Tablo 5).

Tablo 5.

Normallik Testi

Shapiro-Wilk	ÖA ¹			DA ²			DAÖ ³			Toplam		
	İ ⁴	df	p	İ	df	p	İ	df	p	İ	df	p
Dersin Gerekliliği	0,798	204	0,000*	0,760	126	0,000*	0,843	412	0,000*	0,826	538	0,000*
Dersin Mesleğe Katkısı	0,923	204	0,000*	0,942	126	0,000*	0,896	412	0,000*	0,909	538	0,000*
Tüm Ölçek (Tek Boyut)	0,930	204	0,000*	0,933	126	0,000*	0,894	412	0,000*	0,903	538	0,000*

*p<0,001; ¹Öğretmen Adayları; ²Dersi Alan Öğretmen Adayları; ³Dersi Almayan Öğrenciler; ⁴İstatistik

Çalışma grubundan elde veriler betimsel ("SED dersi zorunlu mu yoksa seçmeli ders olarak mı okutulmalıdır?", "SED dersi kaç dönem okutulmalıdır?" ve "SED dersi eğitimin hangi yılında okutulmalıdır?" sorularının yüzde ve frekanslarına bakılmıştır) ve istatistiksel olarak çözümlenmiş ve değerlendirilmiştir. Veriler normal dağılım göstermediğinden farklara ikili karşılaştırmalarda Mann-Whitney U ve çoklu grup karşılaştırmalarda ise Kruskal-Wallis H testi (farkın hangi iki grup arasında olduğunu bulmak için yapılan ikili karşılaştırmalarda Bonferroni düzeltmesi yapılmış ve yeni anlamlılık düzeyi referans alınmıştır) ile bakılmıştır ve anlamlılık düzeyi p<0,05 olarak belirlenmiştir. Verilerin istatistiksel analizi için SPSS 22.0 (IBM Corp., ABD; Lisans: Hitit Üniversitesi) paket programı kullanılmıştır.

2.5. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Bu çalışma 2016-17 akademik yılında toplanan veriler ile yapılmıştır. Bu yıllarda etik kurul izni zorunluluğu bulunmadığından etik kurul izni alınmamıştır. Aynı zamanda bu çalışma 2016 yılında Muğla'da yapılan 2. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresinde, Ses Eğitimi ve Diksiyon Dersi Alan Öğrenciler ile Bu Dersi Almayan Öğrencilerin "Ses Eğitimi ve Diksiyon" Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, başlığı ile yazarlar tarafından özet sözel bildiri olarak sunulmuştur.

3. BULGULAR

Bu bölümde, Ses Eğitimi ve Diksiyon (SED) dersine ilişkin frekans ve yüzde tabloları, ortalamalar, standart sapmalar ve karşılaştırma istatistikleri verilmiştir. İlk olarak dersi alan ve almayan öğretmen adayları ile ilgili bulgular değerlendirilmiştir.

Tablo 6.

Öğretmen Adaylarının SED Dersi ile İlgili Görüşleri

Sorular	Seçenekler	SED dersi almış öğretmen adayları		SED dersi almamış öğretmen adayları		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
SED dersi zorunlu mu yoksa seçmeli ders olarak mı okutulmalıdır?	Zorunlu	80	63,5	55	70,5	135	66,2
	Seçmeli	46	36,5	23	29,5	69	33,8
	Bir Dönem	92	73,0	58	74,4	150	73,5
SED dersi kaç dönem okutulmalıdır?	İki Dönem	31	24,6	15	19,2	46	22,5
	Diğer (...)*	3	2,4	5	6,4	8	3,9
SED dersi eğitimin hangi yılında okutulmalıdır?	Birinci Yılda	74	58,7	53	68,0	127	62,3
	İkinci Yılda	40	31,8	16	20,5	56	27,4
	Diğer (...)**	12	9,5	9	11,5	21	10,3
	Toplam	126	100,0	78	100,0	204	100,0

*İki dönemden daha fazla; **Üçüncü, Dördüncü, Her Yıl

Ses eğitimi ve diksiyon dersi almış öğretmen adayları ile bu dersi almamış olan öğretmen adaylarının hem kendi grupları içerisinde hem de dersi almış (%63,5) ve almamış olan (%70,5) öğretmen adaylarının çoğunluğunun zorunlu ders olması yönünde bir görüş ortaya koyduğu görülmektedir ve henüz bu dersi almamış olan öğretmen adaylarının oranı alanlardan daha yüksektir. Ses eğitimi ve diksiyon dersi almış olan öğretmen adaylarının bu dersin bir dönem okutulması gerektiğini belirtenlerin oranı %73'tür. Bu dersi henüz almamış öğretmen adaylarının yaklaşımının da dersi almış olan öğrenciler gibi %74,4 ile yüksek olduğu görülmektedir. Bütün öğretmen adayları da %73,5 ile ses eğitimi ve diksiyon dersinin bir dönem okutulması gerektiği yönünde bir görüş ortaya koymuştur. Öğretmen adaylarının ses eğitimi ve diksiyon dersinin eğitimlerinin ilk yılında verilmesi gerektiği konusundaki görüş oransal olarak öne çıkmıştır. Bu dersi alan öğrencilerin %58,7'si birinci yıl okutulması gerektiğini ve henüz bu dersi almamış beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının %67,9'u da birinci yıl okutulması gerektiğini belirtmişlerdir. Genel olarak öğretmen adaylarının %62,3 birinci yılda okutulmasını gerektiğini düşünürken %27,4'ü ikinci yıl olması gerektiğini düşünmektedir (Tablo 6).

Tablo 7.

SED Dersini Alan ve Almamış Olan Öğretmen Adaylarının Tutumları

	Öğretmen Adayları SED Dersi Alma Durumları	n	X̄	SS	Sıra	Sıralar	U	Z	p
					Ort.	Top			
Dersin Gerekliliği	Dersi Alanlar	126	4,39	0,809	105,79	13329,0			
	Dersi Almamış Olanlar	78	4,36	0,647	97,19	7581,0	4500,0	-1,066	0,286
Dersin Mesleğe Katkısı	Dersi Alanlar	126	3,93	0,745	88,98	11212,0			
	Dersi Almamış Olanlar	78	4,37	0,580	124,33	9698,0	3211,0	-4,196	0,000*

*p<0,01

Ses eğitimi ve diksiyon dersi alan öğretmen adayları ile bu dersi almamış olan öğretmen adaylarının dersin mesleğe katkısı boyutunda farklı düşündüğü (U=3211,0; p<0,05) farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Henüz bu dersi almamış olan beden eğitimi ve spor öğretmen adayları ($X=4,37\pm 0,580$) bu

dersi almış olan sınıf öğretmeni adaylarından ($X=3,93\pm0,745$) Ses eğitimi ve diksiyon dersinin mesleğe katkısının daha fazla olduğunu düşünmektedirler. Dersin gerekliliği boyutunda ise iki grup arasında fark yoktur ($U=-1,066$; $p>0,05$). Ortalamalara bakıldığında sınıf öğretmeni adayları ($X=4,39\pm0,809$) ve beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları ($X=4,36\pm0,647$) ile her iki grubun da “4,21-5,00 tamamen katılıyorum” aralığında değerlendirdikleri görülmektedir (Tablo 7).

Tablo 8.

Kadın ve Erkek Öğretmen Adaylarının Karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	X	SS	Sıra Ort.	Sıralar Top	U	Z	p
Dersin Gerekliliği	Kadın	131	4,31	0,775	96,53	12646,0	4000,0	-2,040	0,041*
	Erkek	73	4,52	0,687	113,21	8264,0			
Dersin Mesleğe Katkısı	Kadın	131	4,05	0,679	96,95	12700,5	4054,5	-1,816	0,069
	Erkek	73	4,18	0,782	112,46	8209,5			

* $p<0,05$

Kadın ve erkek öğretmen adaylarının ses eğitimi ve diksiyon dersini alıp almadıklarına bakılmaksızın yapılan karşılaştırmada dersin gerekliliği boyutunda ($U=-2,040$; $p<0,05$) fark vardır ancak dersin mesleğe katkısı boyutunda ($U=-1,816$; $p>0,05$) fark yoktur. Erkek öğretmen adayları ($X=4,52\pm0,687$) kadın öğretmen adaylarından ($X=4,31\pm0,775$) bu dersi daha fazla gerekli bulmaktadırlar (Tablo 8).

Öğretmen adaylarının dersi alıp almama ve cinsiyet değişkeni açısından gruplandırılarak yapılan karşılaştırmalarda hem dersin gerekliliği hem de dersin mesleğe katkısı boyutlarında farklılıklar ortaya çıkmıştır. Dersin gerekliliği boyutunda; ses eğitimi ve diksiyon dersini almış olan kadın öğretmen adayları ($X=4,37\pm0,815$) bu dersi almamış olan kadın öğretmen adaylarından ($X=4,14\pm0,647$) bu dersi daha fazla gerekli bulmaktadırlar ($U=1329,5$; $p<0,05$). Ses eğitimi ve diksiyon dersini almamış olan erkek öğretmen adayları ($X=4,58\pm0,580$) bu dersi almamış olan kadın öğretmen adaylarından ($X=4,14\pm0,647$) bu dersi daha fazla gerekli bulmaktadırlar ($U=473,0$; $p<0,01$), farklar istatistiksel olarak anlamlıdır. Ses eğitimi ve diksiyon dersinin mesleğe katkısı boyutunda; ses eğitimi ve diksiyon dersini almamış olan kadın öğretmen adayları ($X=4,35\pm0,550$) bu dersi almış olan kadın öğretmen adaylarından ($X=3,93\pm0,693$) bu dersin mesleğe katkısının daha fazla olduğunu ($U=1168,0$; $p<0,01$) ve yine ses eğitimi ve diksiyon dersini almamış olan erkek öğretmen adayları ($X=4,40\pm0,613$) bu dersi almış olan erkek öğretmen adaylarından ($X=3,92\pm0,887$) bu dersin mesleğe katkısının daha fazla olduğunu düşünmektedirler ($U=446,0$; $p<0,05$) farklar istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 9).

Tablo 9.*SED Dersi Alan Kadın ve Erkek Öğretmen Adayları ile Almayan Öğretmen Adayların Karşılaştırılması*

	Öğretmen Adayları ve Cinsiyet	n	X	SS	Sıra	Sıralar	U	Z	p
					Ort.	Top.			
Dersin Gerekliliği	Kadın (SED dersi alan)	93	4,37	0,815	62,31	5795,0	1424,0	-0,655	0,512
	Erkek (SED dersi alan)	33	4,45	0,803	66,85	2206,0			
	Kadın (SED dersi alan)	93	4,37	0,815	70,7	6575,5	1329,5	-2,318	0,02*
	Kadın (SED dersi almamış)	38	4,14	0,647	54,49	2070,5			
	Erkek (SED dersi almış)	33	4,45	0,803	36,65	1209,5	648,5	-0,138	0,89
	Erkek (SED dersi almamış)	40	4,58	0,580	37,29	1491,5			
	Kadın (SED dersi almamış)	38	4,14	0,647	31,95	1214,0	473,0	-2,985	0,003**
Erkek (SED dersi almamış)	40	4,58	0,580	46,68	1867,0				
Dersin Mesleğe Katkısı	Kadın (SED dersi alan)	93	3,93	0,693	62,61	5822,5	1451,5	-0,464	0,643
	Erkek (SED dersi alan)	33	3,92	0,887	66,02	2178,5			
	Kadın (SED dersi alan)	93	3,93	0,693	59,56	5539,0	1168,0	-3,069	0,002**
	Kadın (SED dersi almamış)	38	4,34	0,550	81,76	3107,0			
	Erkek (SED dersi almış)	33	3,92	0,887	30,52	1007	446,0	-2,403	0,016*
	Erkek (SED dersi almamış)	40	4,40	0,613	42,35	1694			
	Kadın (SED dersi almamış)	38	4,34	0,550	37,47	1424	683,0	-0,785	0,433
Erkek (SED dersi almamış)	40	4,40	0,613	41,43	1657				

*p<0,05; **p<0,01

Ses Eğitimi ve Diksiyon (SED) dersi alan ve almayan öğretmen adayları ile ilgili bulguların tamamlanmasından sonra “SED dersi alan ve almayan öğrenciler” ile ilgili istatistikler yapılmıştır. Bu bölümde yapılan istatistikler ve bulgular sunulmuştur.

Tablo 10.*Genel Olarak Öğrencilerin SED Dersi ile Görüşleri*

Sorular	Seçenekler	SED dersi almış öğrenciler		SED dersi almamış öğrenciler		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
SED Dersi zorunlu mu yoksa seçmeli ders olarak mı okutulmalıdır?	Zorunlu	80	63,5	305	74,0	385	71,6
	Seçmeli	46	36,5	107	26,0	153	28,4
SED dersi kaç dönem okutulmalıdır?	Bir Dönem	92	73,0	251	60,9	343	63,8
	İki Dönem	31	24,6	131	31,8	162	30,1
	Diğer (...)*	3	2,4	30	7,3	33	6,1
SED dersi eğitimin hangi yılında okutulmalıdır?	Birinci Yılda	74	58,7	269	65,3	343	63,8
	İkinci Yılda	40	31,7	100	24,3	140	26,0
	Diğer (...)**	12	9,5	43	10,4	55	10,2
	Toplam	126	100,0	412	100,0	538	100,0

*İki dönemden daha fazla; **Üçüncü, Dördüncü, Her Yıl

Çalışma grubunun tamamı SED dersini alanlar ve almayanlar olarak iki kategoriye ayrılarak dersle ilgili ortaya çıkan görüşlere bakıldığında; SED dersi almamış olan öğrencilerin %74'ünün bu dersin zorunlu bir ders olması yönünde görüş ortaya koydukları görülmektedir. Her iki grup birlikte değerlendirildiğinde bu oranın %71,6 olduğu görülmektedir. Bu dersin kaç dönem okutulması gerektiği ile ilgili soruya verilen cevaplara bakıldığında bu dersi alan öğrencilerin %73'ü bir dönem olmalı derken, çalışma grubunun

%63,8'i de bir dönem okutulması gerektiğini düşünmektedir. Bu dersin öğrencilerin eğitime başladıkları ilk yılında olması gerektiği yönünde grubun %63,8'i görüş ortaya koyarken dersi henüz almamış öğrencilerin oranının ise %65,3 olduğu görülmektedir (Tablo 10)

Tablo 11.

SED Dersini Alan ve Almamış Olan Öğrencilerin Tutumları (Genel Olarak Öğrenciler)

	SED Dersi Alan ve Almayan Öğrenciler	n	X	SS	Sıra	Sıralar	U	Z	p
					Ort.	Top.			
Dersin Gerekliliği	SED dersi almış öğrenciler	126	4,39	0,809	304,80	38405,0			
	SED dersi almamış öğrenciler	412	4,11	0,978	258,70	106586,0	21508,0	-3,015	0,003*
Dersin Mesleğe Katkısı	SED dersi almış öğrenciler	126	3,93	0,745	245,67	30955,0			
	SED dersi almamış öğrenciler	412	4,05	0,850	276,79	114036,0	22954,0	-1,980	0,048**

*p<0,01, **p<0,05

Ses eğitimi ve diksiyon dersi almış olan öğrenciler ile bu dersi henüz almamış olan öğrenciler arasında dersin gerekliliği boyutunda (U=21508,0; p<0,01) fark vardır, dersi daha önce almış olan öğrenciler (X=4,39±0,809) bu dersi almamış öğrencilerden (X=4,11±0,978) bu dersi daha gerekli bulmaktadırlar. Dersin mesleğe olan katkısı boyutunda (U=22954,0; p<0,05) dersi henüz almamış olan öğrenciler (X=4,05±0,850) bu dersi daha önce almış olan öğrencilere (X=3,93±0,745) göre bu dersin mesleğe katkısının daha fazla olduğu yönünde görüş ortaya koymuşlardır (Tablo 11).

Tablo 12.

Çalışma Grubunun SED Dersin ile İlgili Tutumlarının Cinsiyetler Açısından Karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	X	SS	Sıra	Sıralar	U	Z	p
					Ort.	Top.			
Dersin Gerekliliği	Kadın	256	4,18	0,894	266,13	68129,0	35233,0	-0,496	0,620
	Erkek	282	4,17	0,996	272,56	76862,0			
Dersin Mesleğe Katkısı	Kadın	256	4,08	0,756	276,25	70721,0	34367,0	-0,967	0,333
	Erkek	282	3,98	0,886	263,37	74270,0			

Çalışma grubu genel olarak cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırıldığında gruplar arasında dersin gerekliliği boyutunda (U=35233,0; p>0,05) ve dersin mesleğe katkısı boyutunda (U=34367,0; p>0,05) fark yoktur. Her iki boyut için gerçek aralıklara bakıldığında katılıyorum ile tamamen katılıyorum düzeyinde ortalamalara sahip oldukları görülmektedir (Tablo 12).

Son olarak Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) öğrencileri ile ilgili istatistikler yapılmıştır. Bu bölümde yapılan istatistikler ve bulgular sunulmuştur.

Ses eğitimi ve diksiyon dersi ile ilgili sorulan sorulara BESYO öğrencilerinin bölüm düzeyinde verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında, bu dersin zorunlu ders olması gerektiği konusunda spor yöneticiliği bölümü öğrencileri %75,6 ile en yüksek orana sahipken diğer bölümlerin oranlarının da yakın olduğu görülmektedir. Diğer iki bölümün oranları, beden eğitimi ve spor bölümü %70,5 ve antrenörlük eğitimi bölümü %74'tür. Ses eğitimi ve diksiyon dersinin bir dönem okutulması gerektiği konusunda oranlara bakıldığında beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin oranı %74,4'tür. Bu dersin eğitimin birinci yılında okutulması gerektiği konusunda da yine beden eğitimi ve spor bölümü öğrencileri %67,9 ile en yüksek orana sahiptirler (Tablo 13).

Tablo 13.*BESYO Öğrencilerinin SED dersi ile İlgili Görüşleri*

Sorular	Seçenekler	Beden Eğitimi ve Spor		Antrenörlük Eğitimi		Spor Yöneticiliği		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%
SED dersi zorunlu mu yoksa seçmeli ders olarak mı okutulmalıdır?	Zorunlu	55	70,5	114	74,0	136	75,6	305	74,0
	Seçmeli	23	29,5	40	26,0	44	24,4	107	26,0
SED dersi kaç dönem okutulmalıdır?	Bir Dönem	58	74,4	83	53,9	110	61,1	251	60,9
	İki Dönem	15	19,2	59	38,3	57	31,7	131	31,8
	Diğer (...)*	5	6,4	12	7,8	13	7,2	30	7,3
SED dersi eğitimin hangi yılında okutulmalıdır?	Birinci Yılda	53	67,9	98	63,6	118	65,6	269	65,3
	İkinci Yılda	16	20,5	42	27,3	42	23,3	100	24,3
	Diğer (...)**	9	11,5	14	9,1	20	11,1	43	10,4
Toplam		78	100,0	154	100,0	180	100,0	412	100,0

*İki dönemden daha fazla; **Üçüncü, Dördüncü, Her Yıl

BESYO öğrencilerinin bölüm değişkeni açısından yapılan çoklu grup karşılaştırmasında gruplar arasında dersin gerekliliği boyutunda [$X^2(2)=14,082$; $p<0,01$] ve dersin mesleğe katkısı boyutunda [$X^2(2)=15,502$; $p<0,01$] fark vardır (Tablo 14). Farkların hangi iki grup arasında olduğunu anlamak için Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Üç grup olduğundan Bonferroni düzeltmesi yapılmış ve yeni anlamlılık düzeyi $p=0,0167$ olarak alınmıştır.

Tablo 14.*BESYO öğrencilerinin SED Dersi Hakkındaki Tutumları (KW)*

	BESYO Bölümler	n	X	SS	Sıra		X ²	p
					Ort.	sd		
Dersin Gerekliliği	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	78	4,36	0,647	227,55	2	14,082	0,001*
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	154	3,86	1,090	178,96			
	Spor Yöneticiliği Bölümü	180	4,22	0,953	220,94			
Dersin Mesleğe Katkısı	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	78	4,37	0,580	249,65	2	15,502	0,000*
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	154	3,89	0,915	185,01			
	Spor Yöneticiliği Bölümü	180	4,05	0,856	206,19			

* $p<0,01$

BESYO öğrencileri için bölüm değişkeni açısından gruplandırılarak yapılan karşılaştırmalarda hem dersin gerekliliği hem de dersin mesleğe katkısı boyutlarında farklılıklar ortaya çıkmıştır. Dersin gerekliliği boyutunda; beden eğitimi ve spor bölümü öğrencileri ($X=4,36\pm0,647$) antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinden ($X=3,86\pm1,09$) bu dersi daha fazla gerekli bulmaktadırlar ($U=4526,0$; $p<0,01$) ve aynı zamanda spor yöneticiliği bölümü öğrencileri ($X=4,22\pm0,953$) antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinden ($X=3,86\pm1,09$) bu dersi daha fazla gerekli bulmaktadırlar ($U=11100,0$; $p<0,01$). Dersin mesleğe katkısı boyutunda, beden eğitimi ve spor bölümü öğrencileri ($X=4,37\pm0,580$) antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinden ($X=3,89\pm0,915$) bu dersin mesleğe katkısının daha fazla olduğunu ($U=4083,0$; $p<0,01$) ve yine beden eğitimi ve spor bölümü öğrencileri ($X=4,37\pm0,580$) spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinden ($X=4,05\pm0,856$) bu dersin mesleğe katkısının daha fazla olduğunu ($U=5577,5$; $p<0,01$) düşünmektedirler. Bu farklar istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 15).

Tablo 15.
BESYO öğrencilerinin SED Dersi Hakkındaki Tutumları (MWU)

	BESYO Bölümler	n	X	SS	Sıra Ort.	Sıralar Top.	U	Z	p
Dersin Gerekliliği	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	78	4,36	0,647	135,47	10567	4526,0	-3,13	0,002*
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	154	3,86	1,09	106,89	16461			
	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	78	4,36	0,647	131,58	10263	6858,0	-0,31	0,760
	Spor Yöneticiliği Bölümü	180	4,22	0,953	128,6	23148			
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	154	3,86	1,09	149,57	23034,5	11100,0	-3,22	0,001*
Dersin Mesleğe Katkısı	Spor Yöneticiliği Bölümü	180	4,22	0,953	182,84	32910,5			
	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	78	4,37	0,580	141,15	11010	4083,0	-4,02	0,000*
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	154	3,89	0,915	104,01	16018			
	Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	78	4,37	0,580	147,99	11543,5	5577,5	-2,65	0,008*
	Spor Yöneticiliği Bölümü	180	4,05	0,856	121,49	21867,5			
Antrenörlük Eğitimi Bölümü	154	3,89	0,915	158,5	24409	12474,0	-1,59	0,113	
Spor Yöneticiliği Bölümü	180	4,05	0,856	175,2	31536				

*p<0,0167 Bonferroni düzeltmesi ve yeni anlamlılık düzeyi

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Ses eğitimi ve diksiyon dersi almış öğretmen adayları ile bu dersi almamış olan öğretmen adaylarının hem kendi grupları içerisinde hem de dersi almış ve almamış olan öğretmen adaylarının çoğunluğunun zorunlu ders olması yönünde bir görüş ortaya koyduğu görülmektedir ve henüz bu dersi almamış olan öğretmen adaylarının oranı alanlardan daha yüksektir. Bu dersi almış öğretmen adayları da almamış olan öğretmen adayları da ses eğitimi ve diksiyon dersinin bir dönem okutulması gerektiği konusunda görüş ortaya koymuşlardır. Doğru (2023) çalışmasında yalnızca bir dönem ses eğitimi ve diksiyon dersini seçmeli olarak alan öğrencilerin cinsiyetler arasında anlamlı fark bulunmadığını her iki grubun da hem dersin gerekliği hem de dersin mesleğe katkısı boyutunda ortalamanın üzerinde (katılıyorum veya tamamen katılıyorum) skora sahip olduğunu ifade etmiştir. Bu çalışmada hem dersi almamış hem de farklı bir özel yetenek alanında öğrenim görmekte olan öğretmen adayları dahil edilmiştir. Ses eğitimi ve diksiyon dersinin öğretmenlik mesleğindeki yeri hem dersin gerekliği hem de dersin mesleğe katkısı açısından değerlendirilmiştir.

Öğretmen adayları, ses eğitimi ve diksiyon dersini, eğitimlerinin ilk yılında almak istemektedirler. Bu dersi alan öğretmen adayları da almamış olan öğretmen adayları da birinci yılda bu dersin okutulması gerektiğini düşünmektedirler ve henüz dersi almamış öğretmen adaylarının oranı almış olan öğretmen adaylarından daha fazladır. Özel yetenekle öğrenci alan bölümlerde ses eğitimi ve diksiyon dersi ile ilgili akademik çalışma olmamasına rağmen Türkçe öğretmenliği bölümleri ve Türkçe öğretimi ile ilgili akademik çalışmalarda araştırıldığı ve tartışıldığı görülmektedir. Bu çalışmalarda da dile getirildiği üzere (ses eğitiminden çok diksiyon eğitimine daha çok vurgu yapılmakla birlikte) ses eğitimi ve diksiyon derslerinin önemi ve öğretmen adaylarının bu alanda bir eğitim almaları gerektiği konusunda ortak bir görüş ortaya çıkmaktadır (Çelik, 2020; Vargelen Akcin & Keray Dinçel, 2022; Yalap vd., 2020). Bu çalışma sonucunda önemli karşılaştırmalardan birisi olan dersin gerekliği ve mesleğe katkısı boyutlarında ortalamaların tamamen katılıyorum düzeyinde olduğu ve dersin mesleğe katkısı boyutunda ise bu dersi

henüz almamış öğretmen adaylarının dersi almış olan öğretmen adaylarından daha fazla mesleğe katkısı olabileceğini düşünmeleri ve bu şekilde puanlamaları bu öğrencilerin mesleki yeterliklerine katkı sağlayabileceği konusunda pozitif bir tutuma sahip oldukları ve beklentilerinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Bu çalışmada hem öğretmen adaylarının olması hem de öğretmenlik dışındaki bölümde öğrenim görmekte olan öğrenciler olması ve bu dersi öğretmen adaylarının mesleki gelişim ve yeterlikleri açısından gerekli bulmaları ve katkılarının olacağını düşünmektedirler. Ek olarak kadın ve erkek öğretmen adayları katılıyorum ile tamamen katılıyorum arasında bir görüş ortaya koymuşlardır. Erkek öğretmen adayları kadın öğretmen adaylarından bu dersi daha fazla gerekli bulmaktadırlar. Daha detaylandırılarak dersi alan öğretmen adaylarının kendi içinde ve almamış olan öğretmen adaylarının cinsiyetler açısından farklı düşünüp düşünmediklerini anlamak üzere de karşılaştırmalar yapılmıştır. Ses eğitimi ve diksiyon dersi alan kadın öğretmen adayları almamış olan kadın öğretmen adaylarından ve dersi almamış olan erkek öğretmen adayları, dersi almamış kadın öğretmen adaylarından bu dersi daha gerekli bulmaktadırlar. Dersin mesleğe olan katkısı boyutunda ise dersi henüz almamış kadın öğretmen adayları, dersi almış olan kadın öğretmen adaylarından ve bu dersi henüz almamış öğretmen adayları, bu dersi almış olan öğretmen adaylarından daha fazla mesleğe katkısı olduğunu düşünmektedirler. Bu bulgulara dayanarak, dersi henüz almamış öğretmen adaylarının bu derse yükledikleri anlam ve beklentilerinin yüksek olduğu söylenebilir. Çalışmaya katılan tüm öğrencilerin olumlu tutum içerisinde olmaları, dersin gerekliliği ve mesleğe katkısı açısından bir kanıt olabilir.

Dersi almış öğrenciler ile bu dersi henüz almamış öğrencilerin ses eğitimi ve diksiyon dersi ile ilgili görüşleri ve tutumları ile ilgili olarak ortaya çıkan bulgular da önemlidir. Ses eğitimi ve diksiyon dersinin zorunlu olması ve bu dersin eğitimlerinin birinci yılında verilmesi gerektiği konusunda bu dersi almamış öğrencilerin oranının daha yüksek olduğu, bu dersin bir dönem okutulması gerektiği konusunda ise ses eğitimi ve diksiyon dersini daha önce almış olan öğrencilerin oranının daha fazla olduğu görülmektedir. Ses eğitimi ve diksiyon dersini alan ve almamış olan öğrencilerin tutumlarının karşılaştırılması sonucunda dersin gerekliliği boyutunda dersi alan öğrencilerin almamış olan öğrencilerden daha çok gerekli gördükleri ve ses eğitimi ve diksiyon dersinin mesleğe olan katkısı boyutunda ise bu dersi daha önce almamış olan öğrencilerin ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Çalışma grubunun tamamı cinsiyetler açısından karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark olmamakla birlikte kadın ve erkek öğrencilerin her iki boyutu da yüksek puanladıkları görülmektedir.

Dersi almamış, ders ile henüz karşılaşmamış öğrenciler ses eğitimi ve diksiyon dersine karşı nasıl bir tutum göstermektedirler, beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri bu derse nasıl yaklaşmaktadırlar, sorularına cevap bulunmaya çalışılmıştır. Ortaya çıkan sonuçların, dersi alan öğrencilerden çok farklı olmadığı görülmektedir. Bölümler arasında bir fark olup olmadığı da değerlendirilmiştir. Her üç bölümün öğrencileri tarafından yüksek oranda zorunlu ders olması gerektiği, benzer şekilde yüksek oranda bir dönem okutulması gerektiği ve son olarak eğitimlerinin birinci yılında bu dersin okutulması gerektiği yönünde bir görüş ortaya çıkmıştır. Bu üç bölüm (Beden eğitimi ve Spor: BES, Antrenörlük Eğitimi: ANE ve Spor Yöneticiliği: SPY) arasında ses eğitimi ve diksiyon dersine yönelik tutumları arasında farklar olduğu görülmektedir. BES bölümü öğrencileri ANE bölümü öğrencilerinden ve ANE bölümü öğrencileri SPY bölümü öğrencilerinden daha fazla bu dersi gerekli bulmaktadırlar. BES bölümü öğrencileri ANE bölümü ve SPY bölümü öğrencilerinden daha fazla bu dersin mesleğe katkısı olduğunu düşünmektedirler.

Tüm bağımsız değişkenlerin ortalamalarına bakıldığında en düşük 3,86 ortalama (katılıyorum) ile ANE öğrencileri tarafından dersin gerekliliği boyutu puanlanmış ve en yüksek puanlama ise 4,58 ortalama (tamamen katılıyorum) ile bu dersi almamış erkek öğrenciler tarafından puanlanmıştır.

Yenilenen öğretmenlik lisans programlarından (25 program) müzik öğretmenliği öğretim programı dışında yalnızca Türk Dili ve Edebiyatı ile Türkçe öğretmenliği lisans programlarından alan seçmeli ders grubu içerisinde yer aldığı görülmektedir (YÖK, 2018). Yalap vd. (2020) çalışmalarında, dinleme, okuma, yazma ve konuşma ile ilgili derslerin uygulama kredilerinin artırılması gerektiğini belirtmektedirler ve

tasarladıkları yeni öğretim modelinde ise ses eğitimi ve diksiyon dersine 2018 programında olduğu gibi genel kültür seçmeli grubunda yer vermişlerdir. YÖK 2018’de yaptığı güncelleme ile aslında ses eğitimi ve diksiyon dersini alan eğitimi dersi olarak değerlendirmiş ancak bu ders seçmeli olarak kalmıştır. Yalap vd. (2020) çalışmasında bu derse genel kültür dersi olarak programda yer vermiş olmaları tartışmaya açıktır. Ses eğitimi ve diksiyon dersi, meslek bilgisi dersleri içerisinde olması gereken bir derstir. Bir başka çalışmada, diksiyon eğitimine önem verilmesi gerektiği, ses eğitimi diksiyon dersinin önerildiği görülmektedir (Vargelen Akcin & Keray Dinçel, 2022). Ses eğitimi ve diksiyon ile ilgili olarak öğretmen adaylarına diksiyon dersi verilmesini ve öğretmen adaylarının bir enstrüman çalması gerektiğini önermiştir (Çelik, 2020). Ses eğitimi ve diksiyon dersi konuşma ve dinleme eğitimi derslerinin tamamlayıcısıdır (Topuzkanamış, 2021).

Prozodi ve prozodik unsurlar öğretim programlarının temelini oluşturmaktadır (Mert Duran, 2023). Bu bağlamda ses eğitimi ve diksiyon dersi zorunlu en az bir yarıyıl ve eğitimin ilk yılında öğretmenlik lisans programlarına eklenmelidir. Her ne kadar Yükseköğretim Kurulu eğitim fakültelerine (öğretmen yetiştiren lisans programlarına) öğretim programlarını değiştirme imkanı vermiş olsa da bazı ilkeleri koruduğu görülmektedir (YÖK, 2020). Üç grup olarak belirlenen dersler ile ilgili olarak, “ders sayısı, ders saati / kredi sayısı ve yoğunluğu konusunda da yine bu gruptandırımadaki sıralamaya dikkat edilmesi şartıyla öğretmenlik programlarındaki derslerin, müfredatların ve kredilerin belirlenmesinde, yükseköğretim kurumlarının ilgili kurullarının yetkilendirilmesine karar verilmiştir.” bir serbestlik tanınmaktadır. Bu çerçevede öğretmenlik eğitimi veren programlar öğretim programlarını güncelleyerek “Ses Eğitimi ve Diksiyon” dersini ekleyebilirler.

Çocukların (öğrencilerin) dilbilgisi yapılarını tanınmasında ve bu yapıları edinmesinde dilin prozodik olarak işlenmesi anahtar role sahiptir. 5-13 yaş aralığı yaşa bağlı değişikliklerin yoğun olarak yaşandığı bir dönemdir (Wells & Peppé, 2003). Sesin doğru ve etkili kullanılması yalnızca bir dil kullanma becerisine indirgenmemelidir. Dilin gramatik yapılarının ve seslendirmelerinin ötesinde bir yeri olduğu göz önünde tutulmalıdır. İletişimde, kendini ifade etmede ve günlük yaşam becerilerinin arasında olması gereken önemli bir beceridir. Sesin doğru kullanılması ve bunun eğitiminin verilmesi ise ayrıca bir uzmanlık alanıdır. Öğretim programlarının multidisipliner özellikleri göz önünde tutularak öğretmen yetiştirme programlarında ses eğitimi ve diksiyon konusunda uzmanlaşmış öğretim elemanlarının alana kazandırılması gerekmektedir.

Öğrenciler, ancak karşılarında uygun modeller bulduklarında (bu modelin prozodik açıdan da uygun bir model olması gerekir), doğru öğrenmeleri gerçekleşebilir. Bu bakımdan çocuklar aile ortamında veya okul ortamına girmeden önce yanlış öğrenmeler gerçekleştirmiş olabilir. Bu yüzden öğretmen adaylarının ses eğitimi ve diksiyon eğitimi yoluyla uygun prozodik model olmaları sağlanabilir. Böylece çocukların (öğrencilerin) kendilerini uygun şekilde ifade etmelerini ve iletişim problemlerini azaltılabilir veya ortadan kaldırılabılır. 5-13 yaşlar arasında yaşa bağlı tonlama farklılıkları olduğu düşünüldüğünde özellikle bu yaş grubu öğrencilerle çalışacak öğretmen adaylarının ses eğitimi ve diksiyon dersleri almaları önerilebilir.

Konuşma, dinleme, anlama ve anlatma gibi beceriler yaşam boyu insanları çevreleyen ve etkileyen becerilerdir ve becerilerin etkili bir şekilde gerçekleşebilmesi için sesin uygun şekilde kullanılması gerekmektedir. Bunun da eğitimle kazandırılacağı düşünülmektedir.

Eğitimin ilk yıllarında üzerinde önemle durulan, vurgu, tonlama, telaffuz, akıcı okuma becerileri üniversite hayatı da dahil yaşantının tamamına yayılması ve üzerinde önemle durulması gereken beceriler arasında olmalıdır. Bu da öğretmenlerin bu konuda ne kadar donanımlı oldukları ile ilgili bir konudur. Ses eğitimi ve diksiyon, prozodi ve tonlama konularında iyi yetişmiş öğretmenlerin bu becerileri öğrencilerine de kazandırabileceği düşünülmektedir.

Eğitim sistemleri, bilgi ve becerileri teşvik ederek ve genç yetişkinlerin okul dışında da öğrenmeye devam etme kapasitelerini ve motivasyonlarını güçlendirerek bunun için güçlü temeller atmalıdır. Ses eğitimi ve diksiyon dersinin öğretim programlarına eklenmesi ve öğretim programlarının güncellenmesi önerilebilir.

Bu değişikliğin öğretmenlerin konuşma becerilerine katkı sağlayacağı düşünölmektedir. Bu alışma grubu için ortaya çıkan sonuçlara dayanarak gerek öğretmen adayları gerekse öğretmen adayı olmayan (diğer bölümlerde öğrenim görmekte olan öğrenciler) lisans öğrencilerinin olumlu görüşleri dikkate alınarak, öğretim programlarında önerilen değişiklikler yapılabilir. Lisans eğitimi ile farklı meslek alanlarında yetişmiş nitelikli insan kaynağı topluma kazandırılmaktadır. Sosyalleşme ve kaliteli iletişim için önemli bir beceri olarak sesin doğru ve uygun şekilde kullanılması gerekir. Ses eğitimi ve diksiyon dersleri sözü edilen becerilerin kazanılacağı/kazandırılacağı bir ders olarak lisans (program/bölüm fark etmeksizin) eğitimin içerisine alınabilir.

Daha büyük bir örneklem ile çalışılabilir böylece bu çalışmanın sonuçlarını destekleyip desteklemediği konusunda yeni kanıtlar ortaya konulabilir.

Çalışma grubundaki öğrencilerin olumlu tutumları, ses eğitimi ve diksiyon konusunda öğrenmeye ve kendilerini bu konuda kendilerini geliştirmeye açık oldukları şeklinde değerlendirilebilir.

Kaynakça / Reference

- Aktaş, Ş., & Gündüz, O. (2021). *Yazılı ve Sözlü Anlatım* (28. bs). Akçağ Yayınları.
- Alkan, C. (2000). Öğretmenlik Mesleğindeki Yeterlik ve Nitelikler. İçinde V. Sönmez (Ed.), *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Anı Yayıncılık.
- Baskan, G. A. (2001). Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmen Yetiştirmede Yeniden Yapılanma. *Hacettepe Üniversitesi - Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 16-25.
- Carroll, J. B. (1975). *The Teaching of French as A Foreign Language in Eight Countries*. John Wiley and Sons.
- Çelik, Y. (2020). Mezunlarının Görüşlerine Göre Sınıf Öğretmenliği Programlarının Değerlendirilmesi (OMÜ Örneği). *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 39(3 100. Yıl Eğitim Sempozyumu Özel Sayı), 329-349.
- Darling-Hammond, L. (2000). Teacher Quality and Student Achievement. *Education Policy Analysis Archives*, 8(1), 1-44. <https://doi.org/10.14507/epaa.v8n1.2000>
- Demirel, Ö. (2021). *Öğretim İlke ve Yöntemleri "Öğretme Sanatı"* (23. bs). Pegem A Yayıncılık.
- Doğru, E. (2017). "Ses Eğitimi ve Diksiyon" Dersi Alan Öğrencilerin Tutumları ve Bu Dersin Öğretmen Eğitimindeki Yeri ve Önemi. *Sürdürülebilir Gelecek İçin Sanat Eğitimi*. Pamukkale Üniversitesi 1. Uluslararası Sanat Eğitimi Sempozyumu, Denizli.
- Doğru, E. (2023). Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin "Ses Eğitimi ve Diksiyon" Dersine Yönelik Tutumları. *Journal of Global Sport and Education Research*, 6(1), 53-66. <https://doi.org/10.55142/jogser.1235568>
- Eacute, J., & Esteve, M. (2000). The Transformation of the Teachers' Role at the End of the Twentieth Century: New challenges for the future. *Educational Review*, 52(2), 197-207. <https://doi.org/10.1080/713664040>
- Erden, M. (2007). *Eğitim Bilimlerine Giriş*. Arkadaş Yayınevi.
- Ergun, M. (2015). İsviçre ve Türkiye Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 35-54.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2008). Öğretmenlerin Yeterlilik Algıları. *Van Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), Article 1.
- Karakelle, Ş. S. (2005). Öğretmenlerin Etkili Öğretmen Tanımlarının Etkili Öğretmenlik Boyutlarına Göre İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 30(135), Article 135.
- Mentiş Taş, A. (2004). Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Eğitimi Program Standartlarının Belirlenmesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 37(1), Article 1. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000091
- Mert Duran, C. N. (2023). 2019 Türkçe Öğretim Programında Prozodi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 43, 1-32. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.1233675>
- OECD. (2004). *Learning for Tomorrow's World First Results from PISA 2003*. OECD. <https://doi.org/10.1787/9789264063556-de>
- Oğuz, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Sözlü ve Yazılı Anlatım Becerilerine İlişkin Öz Yeterlik Algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(30), Article 30.
- Özbay, M. (2005). *Sesle İlgili Kavramlar ve Konuşma Eğitimi* [Resmi Web Sayfası]. Millî Eğitim Dergisi. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/168/index3-ozbay.htm

- Topuzkanamış, E. (2021). Yeni Türkçe Öğretmenliği Lisans Programının Ortaokula Uygunluğu. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 25(2), 563-580.
- Ubuz, B., & Sarı, S. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının İyi Öğretmen Olma ile İlgili Görüşleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28. <https://avesis.metu.edu.tr/yayin/dd03dc30-c02d-43f2-b43e-dd8e33c41293/sinif-ogretmeni-adaylarinin-iyi-ogretmen-olma-ile-ilgili-gorusleri>
- Vargelen Akcin, H., & Keray Dinçel, B. (2022). Türkçe Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Van Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 872-909. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1082262>
- Wells, B., & Peppé, S. (2003). Intonation Abilities of Children With Speech and Language Impairments. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 46(1), 5-20. [https://doi.org/10.1044/1092-4388\(2003/001\)](https://doi.org/10.1044/1092-4388(2003/001))
- Yalap, H., Demirgüneş, S., & Akay, A. (2020). Türkçe Eğitimi Bölümlerinde Eğitim Programı Nasıl Olmalıdır? *Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi*, 5(2), 230-254.
- YÖK. (1998). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*. Yükseköğretim Kurumu. <https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/egitim-fakultesi-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari-mart-1998.pdf>
- YÖK. (2018). *Yeni Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları* [Resmi Web Sayfası]. YÖK Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari>
- YÖK. (2020). *Yükseköğretim Kurulu* [Resmi Web Sayfası]. YÖK'ten Eğitim Fakültelerine Önemli Yetki Devri Kararı. <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/egitim-fak%C3%BCltelerine-yetki-devri.aspx>

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

Language is the most important instrument that teachers use when doing teaching-related work, and in general, it can be said that communication is very important for the teaching profession. Language is one of the most important means of communication between teachers and their students as well as communication between people. Language is related to speech, sound and the use of sound. It has important effects on the transformation of the achievements of the related course into behavior. Keeping the students' interest alive, ensuring that what is explained is fully and appropriately understood by the students, and enabling students to speak effectively as a life skill in their future work life or social roles are important skills. In this respect, voice training and diction is an area of competence that should be emphasized in teacher education. Appropriate use of voice is related to presentation skills and has a key role in the teaching profession. The learning outcomes of voice training and diction course are important for every teacher candidate regardless of his/her specialization area.

The impact and importance of teachers on student achievement (at the level of achieving program objectives) is considerable, and how teachers are trained plays a key role in this achievement. The quality level of students directly depends on the quality of teachers (Mentiş Taş, 2004), high-quality students that society needs can be educated by increasing the competencies of teachers.

In a learning environment (within the learning-teaching process), teachers can make their speech effective through speaking speed, tone of voice, gestures and facial expressions. Effective speaking skills also contribute significantly to their success (in terms of achieving the objectives of the program). In this regard, voice training and diction courses, which are thought to be related to speaking skills, can provide the learning and application of some principles related to these skills.

This study aims to reveal the necessity of the Voice Training and Diction (VTD) course and its contribution for the teachers.

2. METHOD

The research is in the descriptive survey model. The study group consists of students studying in the 2016-2017 academic year (Giresun University Faculty of Education, Department of Classroom Teaching students (students who have taken the elective VTD course) and Hitit University School of Physical Education and Sports students (students who have not yet taken the elective VTD course)). The data of 538 students who participated voluntarily in the study were evaluated.

In the study, the "Voice Training and Diction Course Attitude Scale" (VTDAS) (Doğru, 2023) developed by the researcher and the personal information form were used. The scale consists of 8 items. In the study, valid forms obtained from Giresun University, Faculty of Education, Department of Classroom Teaching students (n=126) who took the "Voice Training and Diction" (VTD) course and Hitit University, School of Physical Education and Sports (Department of Physical Education and Sports, Department of Coaching Education and Department of Sports Management) students (n=412) who had not yet taken the VTD course were evaluated. Since the data were not normally distributed, Mann-Whitney U test was used for pairwise comparisons and Kruskal-Wallis H test was used for multiple group comparisons and the significance level was determined as $p < 0.05$.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

When the students who have taken voice training and diction course and the students who have not taken this course are evaluated together, it is seen that 66.2% of the students think that it should be a compulsory course, 73.5% think that it should be taught for one semester, and 62.3% think that this course should be taught in the first year.

The physical education and sports teacher candidates who have not yet taken this course think that this course contributes more to the profession than the classroom teacher candidates who have taken the course. There is no difference between the two groups in the dimension of necessity of the course.

Regardless of whether male and female teacher candidates have taken voice training and diction course or not, male teacher candidates find this course more necessary than female teacher candidates. There is no difference in the dimension of the contribution of the course to the profession.

Female teacher candidates who have taken the voice training and diction course find it more necessary than female teacher candidates who have not taken this course, and male teacher candidates who have not taken this course find it more necessary than female teacher candidates who have not taken this course.

Female teacher candidates who have not taken the voice training and diction course think that the voice education and diction course contributes more to the profession than the female teacher candidates who have taken this course, and male teacher candidates who have not taken this course think that the voice education and diction course contributes more to the profession than the male teacher candidates who have taken this course.

When the students who have taken voice training and diction lessons are compared with those who have not yet taken this course, the students who have taken the course before consider it more necessary than the students who have not taken this course. Students who have not yet taken the voice training and diction course have expressed the opinion that they contribute more to the profession than the students who have taken this course before.

When the study group is generally compared in terms of gender variable, there is no difference between the groups in terms of the necessity of the course and the contribution of the course to the profession.

In the comparisons made by grouping the students of the School of Physical Education and Sports in terms of the department variable, differences were observed in the dimensions of both the necessity of the course and the contribution of the course to the profession. In the dimension of the necessity of the course, students of physical education and sports department find this course more necessary than students of coaching education department, and students of sports management department find this course more necessary than students of coaching education department. In the dimension of the contribution of the course to the profession, the students of the department of physical education and sports think that this course contributes more to the profession than the students of the department of coaching education and the students of the department of physical education and sports think that this course contributes more to the profession than the students of the department of sport management.

Teacher candidates want to take voice training and diction courses in the first year of their education. Both teacher candidates who have taken this course and those who have not taken it think that this course should be taught in the first year, and the rate of teacher candidates who have not yet taken the course is higher than the rate of teacher candidates who have taken it.

It can be said that the meaning and expectations that prospective teachers, who have not yet taken the course, attach to this course are high. The fact that all students participating in the study had positive attitudes may be evidence of the necessity of the course and its contribution to the profession.

Emphasis, intonation, pronunciation, and fluent reading skills, which are emphasized in the early years of education, should be among the skills that should be spread throughout life, including university life, and should be emphasized. This is an issue related to how well-equipped teachers are in this regard. It is thought that teachers who are well-trained in vocal training and diction, prosody and intonation can provide these skills to their students.

Education systems should lay strong foundations for this by promoting knowledge and skills and strengthening young adults' capacity and motivation to continue learning outside school. It should be

recommended to add voice training and diction courses to the curricula and to update the curricula. It is thought that this change will contribute to teachers' speaking skills.

Based on the results obtained for this study group, suggested changes can be made in the curriculum, considering the positive opinions of both prospective teachers and undergraduate students who are not teacher candidates (students studying in other departments).

With undergraduate education, qualified human resources trained in different professional fields are brought to the society. As an important skill in socialization and quality communication, voice must be used correctly and appropriately. Voice training and diction courses can be included in undergraduate education as a course in which the aforementioned skills will be acquired.

It can be studied with a larger sample. Thus, new evidence can be revealed as to whether the results support the results of this study.

The positive attitudes of the students in the study group can be evaluated as their openness to learning and improving themselves in voice training and diction.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Bu çalışma 2016-17 akademik yılında toplanan veriler ile yapılmıştır. Bu yıllarda etik kurul izni zorunluluğu bulunmadığından etik kurul izni alınmamıştır. Aynı zamanda bu çalışma 2016 yılında Muğla’da yapılan 2. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresinde, Ses Eğitimi ve Diksiyon Dersi Alan Öğrenciler ile Bu Dersi Almayan Öğrencilerin “Ses Eğitimi ve Diksiyon” Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, başlığı ile yazarlar tarafından özet sözel bildiri olarak sunulmuştur.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Birinci yazarın katkı oranı %60’tır (Araştırmanın tasarlanması, verilerin toplanması, raporlaştırma).

İkinci yazarın araştırmaya katkı oranı %40’tır (Yöntemin belirlenmesi, verilerin toplanması, analizlerin yapılması).

ÇATIŞMA BEYANI

Makalenin yazarlar arasında çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.